

Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ συνομηλίκων στο βρεφονηπιακό σταθμό

Οικοδόμηση και εδραίωση της φιλίας και της συλλογικής
ταυτότητας παιδιών κάτω των 3 ετών

Κατσιάδα Ελένη

Αλληλεπίδραση με το περιβάλλον του σταθμού

Τα παιδιά μαθαίνουν μέσω της αλληλεπίδρασής τους με το:

- Κοινωνικό περιβάλλον
 - Φυσικό περιβάλλον
 - Μαθησιακό/Εκπαιδευτικό περιβάλλον
-

Νέα Κοινωνιολογία της Παιδικής Ηλικίας

- Ανάλογα με το πως έχουμε οργανώσει και πως υποστηρίζουμε αυτά τα περιβάλλοντα δείχνουμε την άποψη που έχουμε (που επικρατεί την παρούσα φάση στην κοινωνία που ζούμε) για το τι σημαίνει παιδί/παιδική ηλικία.
- Τα παιδιά όμως δεν είναι παθητικοί δέκτες αλλά ενεργά άτομα που επενεργούν πάνω στο περιβάλλον που ζουν/δρουν και όχι μόνο επηρεάζονται από αυτό αλλά και το επηρεάζουν/διαμορφώνουν

Η Θεωρητική προσέγγιση του William Corsaro για τις κουλτούρες των συνομηλικών (“Peer Cultures”)

Η κουλτούρα των συνομηλικών ορίζεται ως ένα σταθερό σύνολο δραστηριοτήτων ή ρουτινών, αντικειμένων, αξιών και ανησυχιών που παράγουν και μοιράζονται τα παιδιά με τους συνομηλικούς τους. Τα παιδιά παράγουν και συμμετέχουν σε μια σειρά από κουλτούρες συνομηλικών που επηρεάζονται από διάφορες κοινωνικές συνθήκες και περιβάλλοντα (γειτονιές, σχολεία, δρόμοι πόλεων, χωριά κ.ο.κ.) που προκύπτουν από την ηλικιακή κατάταξη και άλλους μηχανισμούς για την τοποθέτηση μαζί συνομηλικών, ή ομάδων παιδιών, για παρατεταμένες χρονικές περιόδους.

- ▶ Τα παιδιά μέσω της συναναστροφής τους δημιουργούν τη δική τους κουλτούρα μέσα στο ΒΝΣ
- ▶ Δημιουργούν αυτή την κουλτούρα μέσω της «ερμηνευτικής αναπαραγωγής» (interpretative reproduction)
- ▶ Ενσωματώνουν στοιχεία από την κουλτούρα των ενηλίκων
- ▶ Αναλαμβάνουν ρόλους μιμούμενοι τους ενήλικες
- ▶ Τον τρόπο που αντιλαμβάνονται και αναπαράγουν (ή θέλουν να αναπαράγουν) τη δύναμη και την εξουσία

Η κουλτούρα αυτή πρέπει να είναι αντικείμενο ξεχωριστής μελέτης

- ▶ Τα παιδιά χρησιμοποιώντας την ερμηνευτική αναπαραγωγή και επενεργώντας πάνω στο περιβάλλον το αλλάζουν
- ▶ Έτσι., δημιουργώντας τις δικές τους κουλτούρες συνομηλικών, συμβάλλουν στην αλλαγή των κοινωνιών στις οποίες είναι μέλη.

Μέθοδος του Μωσαϊκού

- ▶ Ελεύθερη Παρατήρηση
- ▶ Φωτογραφίες
- ▶ Συνεντεύξεις
- ▶ Θεματική Ανάλυση

(Clark & Moss, 2011)

Αλληλεπιδράσεις μεταξύ Συνομηλικών

- ▶ Δείχνουν Ενδιαφέρον
 - ▶ Οικοδόμηση της Φιλίας
 - ▶ Ξεχωριστές Φιλίες στο Σταθμό
 - ▶ Οικοδόμηση Συλλογικής Ταυτότητας
-

Δείχνουν Ενδιαφέρον

1) Για παιδιά από την ομάδα/τάξη τους

- Παρακολουθούν από απόσταση

- Ακολουθούν

- Χρησιμοποιούν σωματική επαφή

- Ανταποκρίνονται θετικά στη σωματική επαφή (όταν τα προσεγγίζουν άλλα παιδιά)

2) Για παιδιά από άλλες ομάδες/τάξεις

- Παρατηρούν με πιο επίμονο τρόπο

- Πλησιάζουν σε κοντινή απόσταση

- Ακολουθούν

Οικοδόμηση της 'Φιλίας'

- 1) Δείχνουν τα 'φιλικά τους αισθήματα' με τη χρήση αντικειμένων
 - 2) Θέλουν να είναι 'φίλοι' με όλους
 - 3) Έχουν 'φίλους' για συγκεκριμένες δραστηριότητες (activity playmates)
 - 4) Έχουν 'ξεχωριστούς φίλους'
-

Ορισμός της Φιλίας

- ▶ Είναι η αμοιβαιότητα στη σχέση η οποία διέπεται από σταθερότητα/συνέπεια και έχει διάρκεια
 - ▶ Η επιμονή είναι προαπαιτούμενο της αμοιβαιότητας

Πρώιμη Συλλογική Ταυτότητα

- ▶ Επιθυμούν να είναι μέλη μιας μεγαλύτερης ομάδας
- ▶ Είτε με το να επιλέγουν να συμμετέχουν σε οργανωμένες δράσεις (μουσικοκινητικές)
- ▶ Είτε με το να επιλέγουν να παίξουν μαζί την ώρα του ελεύθερου παιχνιδιού (συμβολικό παιχνίδι στη γωνιά του σπιτιού, διάβασμα παραμυθιών στη γωνιά βιβλίου)
- ▶ Είτε με το επιλέξουν απλά να κάθονται όλοι μαζί χωρίς (φαινομενικά) να εμπλέκονται σε 'εκπαιδευτικό' παιχνίδι.

Συμπεράσματα

Τα παιδιά χρησιμοποιούν πληθώρα λεκτικών αλλά και μη λεκτικών στρατηγικών για να αλληλεπιδράσουν με άλλα παιδιά.

Χρησιμοποιούν αντικείμενα για να προσεγγίσουν άλλα παιδιά και να ενταχθούν ή να τα εντάξουν στο παιχνίδι τους.

Χρησιμοποιούν προηγούμενες εμπειρίες από την κοινωνική ζωή τους μέσα στην οικογένεια και το σταθμό (ρόλοι την ώρα του φαγητού) για να αλληλεπιδράσουν με τα άλλα παιδιά.

Δείχνουν από νωρίς την επιθυμία τους να είναι μέλη μιας μεγαλύτερης ομάδας.

Προτάσεις

- Να δίδεται στα παιδιά ο χώρος και ο χρόνος που χρειάζονται για να αλληλεπιδράσουν με τους συνομιλήκους τους
- Να δίδεται στα παιδιά η δυνατότητα να αλληλεπιδράσουν με παιδιά διαφορετικών ηλικιών .

Με σκοπό να μπορέσουν να δοκιμάσουν διαφορετικές στρατηγικές που θα τους βοηθήσουν να οικοδομήσουν τόσο τις πρώιμες φιλίες όσο και την ομαδική ταυτότητα με το δικό τους ρυθμό και ανάλογα με την ιδιοσυγκρασία του κάθε παιδιού.

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

- ▶ Clark, A., Moss, P., (2011), *Listening to Young Children: The Mosaic Approach*, Jessica Kingsley Publishers.
- ▶ Corsaro, W. A. (1979), Young Children's Conception of Status and Role, *Sociology of Education*, pp. 46–59
- ▶ Corsaro, W. A. (2011), *The Sociology of Childhood*, (3rd ed.), United States of America: Pine Forge Press, Sage Publications, Inc.
- ▶ Singer, E., De Haan, D. (2007), *Social Life of Young Children*,. In: Spodek B., Saracho, O.N. (eds), *Contemporary Perspectives on Social Learning in Early Childhood Education*, Information Age Publishing Inc., United States of America, pp. 279–301
- ▶ Prout A., (2005) *The Future of Childhood*, London, Routledge-Falmer.